

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie
zażalenia Syndyka masy upadłości G. spółki akcyjnej w W.
na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 15 lipca 2022 r., VI ACa 258/21,
w sprawie z powództwa M.J. i K.J.
przeciwko Syndykowi masy upadłości G. spółki akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie ewentualnie ustalenie,

**uchyla zaskarżony wyrok i pozostawia orzeczenie o kosztach
postępowania zażaleniowego do rozstrzygnięcia w orzeczeniu
kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 5 lutego 2021 r. oddalił powództwo wniesione przez powodów M.J. i K.J. przeciwko G. S.A.. Od tego wyroku powodowie wnieśli apelację.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 15 lipca 2022 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Podstawą wydania orzeczenia kasatoryjnego przez Sąd drugiej instancji było stwierdzenie, że Sąd Okręgowy pominął dokonanie oceny kwestionowanych przez powodów klauzul umownych pod kątem ich abuzywności, co spowodowało nierozpoznanie istoty sprawy i uzasadniało uchylenie zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

W zażaleniu pozwany zarzucił naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. i art. 385 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze utrwalone jest stanowisko, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, toczącym się na skutek zażalenia na orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji, kognicja Sądu Najwyższego ogranicza się do zbadania czy zostały naruszone przepisy postępowania określające podstawy uchylenia przez sąd drugiej instancji zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Sąd Apelacyjny jako przesłankę uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji wskazał art. 386 § 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy sąd rozstrzygnął nie o tym, co było przedmiotem sprawy, zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania, pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę, rozstrzygnął o żądaniu powoda na innej podstawie faktycznej niż zgłoszona w pozwie, nie rozważył zarzutów pozwanego dotyczących kwestii faktycznych lub prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda. Uwzględniając sposób rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Okręgowy brak jest podstaw do uznania, że istota sprawy nie została rozpoznana.

Uzasadnienie wyroku Sądu pierwszej instancji wskazuje, że w sprawie przeprowadzono postępowanie dowodowe, dokonano ustaleń faktycznych i dokonano oceny zasadności żądania pozwu, a podstawą oddalenia powództwa było stwierdzenie, że treść umowy była indywidualnie negocjowana i postanowienia umowy nie mają charakteru abuzywnego. Nie można zatem przyjąć, że Sąd Okręgowy nie zbadał materialnej podstawy żądania pozwu. Przyjęty w kodeksie postępowania cywilnego model apelacji pełnej zakłada, że sąd drugiej instancji rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia dokonuje własnych ustaleń faktycznych, opierając się na materiale zebranym w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji i prowadząc w razie potrzeby własne postępowanie dowodowe oraz stosuje właściwe przepisy prawa materialnego. Postępowanie apelacyjne co do zasady powinno więc zakończyć się wydaniem merytorycznego orzeczenia

rozstrzygającego definitywnie spór między stronami.

Argumentacja przedstawiona przez Sąd Apelacyjny wskazuje, że konieczne jest uzupełnienie oceny dotyczącej abuzywności postanowień umownych w związku ze stwierdzeniem, że nie znajdowała podstaw ocena Sądu Okręgowego, iż klauzule indeksacyjne zamieszczone w umowie były przedmiotem indywidualnych negocjacji. Nie uzasadniało to dostatecznie stwierdzenia, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy.

Z tych względów zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

[a.ł]